

YAPONIYA ÜZRƏ İXRAC BƏLƏDÇISI

MÜNDƏRİCAT

2 ÜMUMİ MƏLUMAT

3-4 ÜMUMİ BAXIŞ

Coğrafi yerləşmə

Əhali

Təbii sərvətlər və ətraf mühit

4-12 BAZAR HAQQINDA ÜMUMİ MƏLUMAT

İnvestisiyaların prioritet sahələri

Ticarət maneələri

İdxal tarifləri

Qeyri-tarif maneələri

İdxal tələbləri və sənədlər

13-16 ETİKETLƏMƏ/MARKALAMA TƏLƏBLƏRİ

Təzə qidaların etiketlenməsi

Emal edilmiş qidaların etiketlenməsi

Allergen etiketi

Qida əlavələrinin etiketlenməsi

Müəyyən inqrediyentlər üçün mənşə

ölkəsinin etiketlenməsi

Alkoqollu içkilərin etiketlenməsi

Qidalanma etiketi

Xüsusi istifadə üçün qidalarda

etiketlenmə

17 QABLAŞDIRMA QAYDALARI

Paketlərin təkrar emal edilməsi

17 QIDA ƏLAVƏLƏRİ QAYDALARI

Alkoqolda əlavələr

Pestisidlər

18 MƏHSUL STANDARTLARI İLƏ ƏLAQƏDAR TƏTBİQLƏR

18-20 BİZNES ETİKASI

Ticarətə təsir edən mədəni amillər

Satış texnikaları və satışa təsir
edən amillər

Nəqliyyat xərcləri

İstirahət günləri və iş saatları

ÜMUMİ MƏLUMAT

Ümumi daxili məhsul:
\$ 4937,42 mlrd (2021)

Adambaşına düşən ÜDM:
\$39,285 (2021)

Əhali:
125,927,902 (2021, təxmini)

Ərazi (km²):
377.899

Paytaxt:
Tokyo

Valyuta:
Yapon yeni (¥)

ÜMUMİ BAXIŞ

Coğrafi yerləşmə

Çin Xalq Respublikasının şimal-şərqində, Koreya yarımadasının şərqində və Rusiyanın Sibir bölgəsinin cənubunda yerləşən Yaponiyanın ən mühüm adaları Hokkaydo, Honsyu Şikoku və Kyuşudur. Bunlardan başqa 3000-dən çox kiçik ada var ki, onların bəzilərində yaşayış yoxdur.

Yaponiyada iqlim şimaldan cənuba dəyişir. Ölkə ərazisinin 70%-i o qədər dağlıqdır ki, məskunlaşma üçün yararlıdır. Buna görə də torpaq qiymətləri son dərəcə yüksəkdir. Yaponiyanın təbii şəraiti hava və dəniz nəqliyyatını çətinləşdirdikcə, quru nəqliyyatı intensivləşib. Yüksək texnologiyalı yüksək sürətli qatar nəqliyyatı inkişaf etmişdir. Kobe ölkənin ən böyük dəniz limanıdır, Narita/Tokio və Kansai/Osaka, Kobe, Kyoto isə ən böyük hava limanlarıdır.

Əhali

Yaponiyada əhalinin sayı son 50 ildə artmaqda davam edir, lakin son illərdə əhalinin artım tempi yavaşlamağa başlayıb. 1950-ci illərdə Yaponiyada işçi qüvvəsi baxımından aktiv əhalinin (15-64 yaş) çoxluq təşkil etdiyi halda, 2000-ci illərdə sözügedən strukturun əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdiyi müşahidə edilir. Bugünkü vəziyyətə görə 0-14 yaşlı əhali əhalinin cəmi 16,7%-ni təşkil edir, 65 və yuxarı yaşda olanların xüsusi çəkisi isə 28,9%-ə yüksəlib.

Doğum səviyyəsinin aşağı olması, xüsusilə yaşlılar arasında ölüm nisbətlərinin artması və xaricdən immiqrasiyanın məhdud olması bu azalmanın ən mühüm səbəbləri kimi göstərilir. Xaricdən miqrasiyaya yalnız mühacirət edəcək şəxslərin müvafiq tələblərə cavab verdiyi halda icazə verilir.

İqtisadi fəal əhalinin 2050-ci ilə qədər 53,1%-ə qədər azalacağı, proqnozlar nəticəsində isə 0-14 yaş arasında olan cəmiyyətin 8,6%-nin, 65 və yuxarı yaşda olanların cəmiyyətin 39,5%-ni təşkil edəcəyi proqnozlaşdırılır.

Yaponiyada 65 və yuxarı yaşda olan insanların bütün əhaliyə nisbəti 23% təşkil edir. Dünyanın ən yüksək göstəricisi olan Yaponiyayı 20,4% ilə Almaniyə və İtaliya izləyir.

Bu vəziyyət ixracatımız baxımından qiymətləndirildikdə, yaşlı insanların istifadə edə biləcəyi məhsulların önümüzdəki dövrdə əhəmiyyət qazanacağı və bazarın əsas alıcı segmentində olacağı bu segmentin ehtiyacları çərçivəsində formalaşacağı düşünüülür.

Təbii sərvətlər və ətraf mühit

1970-ci illərin iki böyük neft böhranından sonra Yaponiya hökuməti enerjiyə qənaət tədbirlərinə sərmayə qoymuşdu. Kalori dəyərinə və təmizliyinə görə maye təbii qaza tələbat artır. Bu sahədə ən böyük təchizatçı İndoneziyadır. Hazırda ölkədə daş kömür hasilatı getdikcə azalır. Coğrafi şəraitə görə xaricdən gətirilən daş kömür ölkədə istehsal olunan daş kömürdən daha ucuzdur. Elektrik enerjisinin qiymətləri digər OECD üzv ölkələri arasında ən bahalıdır. Bunun səbəbi ekoloji tədbirlər, zəlzələyə davamlı elektrik stansiyalarının yaradılmasının zəruriliyidir; Bir sözlə, infrastruktur bahalıdır.

Hazırda ekoloji və enerji ilə bağlı problemlər qlobal istiləşmə və enerjiyə qənaət çərçivəsində formalaşır və bu vəziyyət işgüzar dairələrdə də öz əksini tapır.

Ölkədə ətraf mühitin mühafizəsi üzrə müxtəlif təşkilatlar fəaliyyət göstərir və istehlak meyillərinin formalaşmasında mühüm rol oynayır. Ətraf mühit texnologiyaları sektoru yüksək inkişaf edib və Yaponiya bu baxımdan dünyanın aparıcı istehsalçıları sırasındadır.

Digər tərəfdən, Yaponiyada enerji sektorunda diqqət çəkən məsələlər kömür, neft, təbii qaz, nüvə enerjisi, hidravlik enerji və digər məsələlərdir. Enerji sektorunda şəhərlərdə elektrik enerjisi və təbii qaz istehsalının və paylanması liberallaşdırılması gündəmdədir və şirkətlər arasında rəqabət artmağa başlayıb. Şirkətlər daha çox fərqlənmək və enerjiyə qənaətlə bağlı müxtəlif kampaniyalar təşkil etmək üçün ətraf mühit məsələlərinə önəm verməyə başlayıblar. Yəni Yaponiyanın artan enerji ehtiyacı qarşısında ölkədə çoxlu atom elektrik stansiyası açıldı ki, bu da Yaponiyanın da qoşulduğu Kioto Konvensiyasının öhdəliklərinə əməl etməyi çətinləşdirdi.

BAZAR HAQQINDA ÜMUMİ MƏLUMAT

İnvestisiyaların prioritet sahələri

İxrac yönümlü istehsalını Yaponiyadan kənara və potensial bazarlara yaxın bölgələrə köçürməklə, Yapon şirkətləri bu sahəyə investisiyalarını Avropa və Şimali Amerikada, xüsusilə də Şərqi Asiyada artırıblar. Elektronika sektorunda daxili tələbatın artması ilə yapon şirkətləri həm Yaponiyaya, həm də xaricə investisiyalarını gücləndiriblər.

Yaponiya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Bankı (JBIC) tərəfindən ən azı 3 xarici törəmə şirkəti və ən azı bir xarici istehsal müəssisəsi olan Yaponiya istehsal sektoru şirkətləri arasında 20 il ərzində həyata keçirilən "Xaricdə Fəaliyyət Sorğusu" yapon investorlarının tendensiyaları və üstünlükləri haqqında mühüm ipuçları verir. Sorğuda iştirak edən şirkətlərin əhəmiyyətli bir hissəsi qısa müddətdə nəzərdə tutduqları prioritet strategiyaları "xarici fəaliyyətlərini artırmaq və gücləndirmək" kimi izah ediblər. İnvestor şirkətlərinin prioritet strategiyalarından biri də Ar-Ge fəaliyyətlərinə daha çox əhəmiyyət verməkdir. Xərc baxımından digər Asiya ölkələri ilə rəqabət apara bilməyən yapon şirkətləri digər ölkələrdə olmayan yüksək texnologiyalı məhsul və proseslər sahəsində rəqabət güclərini qoruya biləcəklərini düşünürlər.

Yüksək prioritet verilən digər strategiyaya yerli istehsalın gücləndirilməsi idi. Bu çərçivədə, Yapon iş adamlarına tətbiq edilən sorğu çərçivəsində, yapon istehsalçıların beynəlxalq istehsalı artırarkən yerli istehsalı da laqeyd

etməməyə əhəmiyyət verdiklərini, qlobal böhranlardan təsirlənməmək üçün xarici və yerli istehsal arasında optimal balans tapmağı hədəflədiklərini göstərir. Hal-hazırda Yaponiyanın ümumi istehsalının 30%-i xaricdə istehsal olunan məhsullardır. Xüsusilə elektronika sektorunda ənənəvi məhsullarda, Çin və ASEAN ölkələrində Yapon şirkətlərinin reallaşdırdığı istehsal həcmi Yaponiyadakı istehsal həcmi üstələyib.

Bununla belə, yüksək əlavə dəyəri və yeni texnologiyaya malik məhsulların əksəriyyəti hələ də Yaponiyada istehsal olunur. Xüsusilə rəqəmsal kameralar, LCD televizorlar və mobil telefonlar kimi yüksək texnologiyalı məhsullara daxili tələbatın artması son iki ildə Yaponiya iqtisadiyyatının böyüməsində mühüm hərəkətverici amillərdən biri olmuşdur. Ortamüddətli perspektivdə belə yüksək texnologiyalı məhsulların istehsal oluna biləcəyi regionlar kimi ASEAN ölkələri göstərilir. Bununla belə, bəzi yapon şirkətləri ən böyük rəqabət üstünlüyü olan texnoloji üstünlüyünün bu ölkələrdə təqlid oluna biləcəyini nəzərə alaraq, hələ də xarici investisiyalara o qədər də isti baxmırlar.

Ticarət maneələri

Tariflər ümumiyyətlə aşağı olsa da, Yaponiyada xarici məhsulların Yaponiyaya idxalına mane ola və ya gecikdirməklə kommərşiya fəaliyyətinə təsir edə biləcək bəzi qeyri-tarif maneələri var. Rəqəbat, ABŞ və digər xarici hökumətin təzyiqli və digər amillər bu maneələrin təsirini azaltsa da, şirkətlər hələ də aşağıdakı sahələrdə qeyri-tarif maneələri ilə qarşılaşa bilər:

- Yaponiyaya xas standartlar (formal, qeyri-rəsmi, de-fakto və ya başqa);
- Bəzi sektorlarda və ya layihələrdə şirkətlər üçün Yaponiyada əvvəlki təcrübəni nümayiş etdirmə tələbi, bazara yeni girenləri effektiv şəkildə dayandırmaq;
- Yerli istehsal olunan məhsullara üstünlük verən və xarici məhsullara qarşı ayrı-seçkilik yaradan rəsmi qaydalar;
- Məhdud üzlük, güclü bazar təsiri və məlumatlara nəzarət etmək və nəzarətsiz fəaliyyət göstərmək imkanı olan sənaye assosiasiyalarının əlində lisenziyalaşdırma səlahiyyətləri;
- Ənənəvi biznes qrupundan kənar təchizatçılara mənfə təsir göstərən Yapon şirkətləri arasında qarşılıqlı səhmlərin saxlanması və biznes maraqlarının qarşılıqlı əlaqəsi;
- Kartellərin fəaliyyəti (öz mənfəətlərini artırmaq və bazarda hökmranlıq etmək üçün bir-biri ilə sövdələşən müstəqil bazar iştirakçıları qrupu) (həm rəsmi, həm də qeyri-rəsmi);
- Yaponiyada şəxsi münasibətlərin mədəni əhəmiyyəti və işgüzar münasibətləri pozmaq və ya dəyişdirmək istəməməsi.

İdxal tarifləri

Tarifləri Yaponiya Maliyyə Nazirliyinin Gömrük və Tarif Bürosu idarə edir. Tarif dərəcəsinə müəyyən etmək üçün Harmonikləşdirilmiş Sistem (HS) kodlarından istifadə edilir. Tarif kateqoriyaları altı rəqəmli HS kodu ilə təşkil edilmişdir. Yaponiyanın tarif cədvəlində beş dərəcə sütunu var:

- Ümumi dərəcə
- Müvəqqəti tarif
- ÜTT dərəcəsi
- *GSP Rate - Təyin olunmuş inkişaf etməkdə olan ölkələr üçün üstünlük dərəcəsi (Azərbaycanın da daxil olduğu (məhsullar daxil) siyahı ilə tanış ola bilərsiniz: <https://www.mofa.go.jp/policy/economy/gsp/benef.pdf> və <https://www.mofa.go.jp/policy/economy/gsp/product.pdf>)
- Bir sıra ölkəyə xas "EPA" (İqtisadi Tərəfdaşlıq Sazişi) əhatə edən LDC

Ümumi gömrük dəyəri 200.000 yen və ya daha az olan ümumi idxal yükü və beynəlxalq bağlama poçtu, ümumi tarifdən ayrıca müəyyən edilmiş sadələşdirilmiş tarifin tətbiqinə məruz qalır. Ümumi tarif tətbiq olunduqda minlərlə kateqoriyaya bölünmüş mallar arasında müvafiq tarifi tapmaq lazımdır, lakin digər tərəfdən, sadələşdirilmiş tarif tətbiq edildikdə, yalnız 6 kateqoriya və spirtli içkilər kateqoriyasına aid edilən məhsullara şamil edilir.

Bununla belə, sadələşdirilmiş tarifin tətbiqi əl yükünə, ölkəyə daxil olanlar tərəfindən ayrıca daşınan mallara, rüsumsuz və ya rüsumdan azad edilmiş əşyalara və Yaponiyanın yerli sənayesinə təsiri baxımından sadələşdirilmiş tarifin tətbiqi məqsəduyğun hesab edilməyən mallara şamil edilmir.

İdxal malları sadələşdirilmiş tarif tətbiq etmək hüququ olan idxalçı mallarının bütün hissəsi üçün sadələşdirilmiş tarif əvəzinə ümumi tarifdən istifadə etmək istədikdə ümumi tarif tətbiq edilir. Qeyd edək ki, sadələşdirilmiş tarifə ölkədaxili aksizlər və yerli aksizlər daxil deyil. Buna görə də sadələşdirilmiş tarifə əlavə olaraq daxili aksizlər və s. tətbiq edilməlidir.

Aşağı Dəyərli İdxal Malları Üzrə Sadələşdirilmiş Tarif Cədvəli (Gömrük Tarifi Qanununun 3-cü maddəsinin 3-cü bəndinə əsasən)

	Maddələr [Xüsusi nümunələr]	Tarif
1	Spirтли içkilər (1) Şərablar (2) Şoçu kimi distillə edilmiş spirтли içkilər (3) Şərab soyuducuları, sake, sidr və s.	70 yən /L 20 yən /L 30 yən /L
2	(1) Pomidor ketçupu və digər pomidor sousları, dondurma və digər dondurmalı konfetləri (2) Emal olunmamış gön, aşılınmış dəri, bütöv xəzlik dəri, parçalar və kəsiklər, yıqılmış, geyim aksesuarları və digər məmulatlar	20%
3	(1) Qəhvə və çay (qara çaylar istisna olmaqla) (2) Jelatin və yapışqan (3) Aşılınmış xəz dərilər (Emal olunmamış gön istisna olmaqla)	15%
4	(1) Heyvanlar (yalnız diri heyvanlar) Yemək üçün istifadə edilən ət və ət parçaları Balıqlar, xərçəngkimilər, molluskalar və digər suda yaşayan onurğasız heyvanlar Süd məhsulları, quş yumurtaları, təbii bal və başqa heç bir kateqoriyaya aid edilməyən digər heyvan mənşəli qidalar (2) Yemək üçün yararlı tərəvəzlər, rizomlar və kök yumruları (3) Yeməli meyvələr, qoz-fındıq, sitrus meyvələri və qovun qabıqları (4) Zəncəfil (yalnız müvəqqəti saxlama üçün emal edilmiş) (5) Yeməli dəniz yosunları və başqa yosunlar (6) Ət, balıq, xərçəngkimilər, molluskalar və ya digər suda yaşayan onurğasız heyvanlardan hazırlanmış məhsullar Şəkər və konfetlər Kakao və kakaodan hazırlanmış məhsullar Taxıl, taxıl tozları, nişasta və ya süd və çörək məmulatlarından hazırlanan məhsullar Tərəvəz, meyvə, qoz-fındıq və ya tərəvəz hissələrindən hazırlanmış məhsullar (7) İstənilən növ hazır qidalar (8) Limon turşusu və s. (9) Bambuk daraqlar (10) Toxunmuş samanlardan, espartodan və ya digər hörmə materiallarından, zənbildən və qıvrımlı sənətkarlıqdan hazırlanmış məmulatlar (11) İpəkdən toxunmuş parçalar (12) İplik və toxuculuq üçün digər bitki mənşəli liflər, belə liflərdən hazırlanmış toxuculuq məmulatları, kağız saplar və kağız saplardan hazırlanmış toxuculuq məhsulları (13) Trikotaj və ya toxunma parçalar (14) Geyim və geyim aksesuarları (trikotaj və ya toxunma parçalar istisna olmaqla)	10%
5	(1) Canlı ağaclar, digər bitkilər, yeraltı gövdələr və ya köklər və analogi məmulatlar, kəsilmiş çiçəklər və dekorativ yarpaqlar (2) Mineral yanacaqlar, mineral yağlar və onların distillələri, bitum maddələri və mineral mum (3) Qeyri-üzvi kimyəvi məhsullar, nəcib metallar, nadir torpaq metalları və radioaktiv elementlərin və ya izotopların qeyri-üzvi və ya üzvi birləşmələri	3%

	<p>(4) Üzvi kimyəvi məhsullar (limon turşusu və s. istisna olmaqla)</p> <p>(5) Aşılannmış ekstraktlar, boyaııcı ekstraktlar, tanin və onun törəmələri, boyaq maddələri, piqmentlər, digər rəngləndiricilər, boyaqlar, laklar, şlaklar, digər mastikalar və mürəkkəblər.</p> <p>Təmizlənmiş yağ, rezinoid, hazırlanmış etir və kosmetika</p> <p>Sabunlar, üzvi səthi aktiv maddələr, yuyucu vasitələr, hazırlanmış sürtkü yağları, sintetik mum, hazırlanmış mum, cilalayıcı maddələr, şamlar və s., modeləşdirmə pastaları, diş mumu və diş müalicəsi üçün gips əsasında hazırlanmış materiallar</p> <p>(6) İstənilən növ kimya sənayesi məhsulları</p> <p>(7) Plastik və onlardan məmulatlar</p> <p>(8) Xəz dəriləri, süni xəzler və onlardan məmulatlar</p> <p>(9) İplik və ya toxuculuq üçün hopdurulmuş, örtülmüş, örtülmüş və ya laminasiya edilmiş liflərdən hazırlanmış toxuculuq və əyirmə və ya toxuculuq üçün sənaye tekstil məmulatları</p> <p>(10) Çətirlər, qamışlar, oturaq çubuqları, qamçılar və onların hissələri</p> <p>İnsan saçından hazırlanmış tüklər, süni çiçəklər və məmulatlar hazırlanır</p> <p>Daşlar, suvaqlar, sement, asbest, slıyuda və bu cür materiallardan hazırlanmış məmulatlar</p> <p>(11) Eynək və şüşə məmulatları (şüşə muncuqlar istisna olmaqla)</p> <p>(12) Mis və mis məmulatları</p> <p>Nikel və nikel məhsulları</p> <p>Alüminium və alüminium məhsulları</p> <p>(13) Qurğuşun və qurğuşun məhsulları</p> <p>(14) Sink və sink məhsulları</p> <p>(15) Əsas metallar, sement və onlardan məmulatlar</p> <p>Metallardan hazırlanmış alətlər, bıçaq, qaşq və çəngəllər və onların hissələri</p> <p>İstənilən növ əsas metal məhsulları</p> <p>(16) Məbel, yataq dəsti, döşəklər və s.</p> <p>(17) Oynucaqlar, oyun malları, idman malları və onların hissələri və ya aksesuarları</p>	
6	<p>(1) Heyvan məhsulları (digər kateqoriyalardan hər hansı birinə aid olan məmulatlar istisna olmaqla)</p> <p>(2) Duz, kükürd, torpaq və süxurlar, əhəng və sement</p> <p>(3) Tibbi gəllər</p> <p>(4) Kauçuklar və onlardan məmulatlar</p> <p>(5) Kağızlar, kartonlar, kağız kütlələri və kağızdan və ya kartondan hazırlanmış məmulatlar</p> <p>(6) Keramika məmulatları</p> <p>(7) Dəmir və polad</p> <p>(8) Polad məmulatları</p> <p>(9) Qalay və qalay məhsulları</p>	Rüsumsuz
7	Yuxarıda qeyd olunanlardan başqa digər mallar	5%

Qeyd edək ki, aşağıdakı maddələrə sadələşdirilmiş tarif deyil, ümumi tarif tətbiq edilir:

1. Rüsumsuz və ya rüsumdan azad edilən məhsullar;
2. Cınayyətə əlaqəli mallar;
3. Nazirlər Kabinetinin Sərəncamı ilə sadələşdirilmiş tarifin Yaponiyanın yerli sənayesinə təsirləri baxımından onun tətbiqi üçün uyğun olmayan mallar (Aşağıdakı cədvələ baxın).

Əsas mallar

(1) Süd, qaymaq və s	(12) Neft
(2) Qarışıq paxlalı bitkilər	(13) Mentol
(3) Dənli bitkilər	(14) Xam xəz və dəri
(4) Taxıl tozları və s.	(15) Dəri məmulatları
(5) Fıstıq və konjak	(16) Barama və xam ipek
(6) Donuz və ya mal ətindən hazırlanmış məhsullar	(17) Trikotaj paltar
(7) Kakaodan hazırlanmış məhsullar	(18) Ayaqqabı
(8) Taxıl və ya süddən hazırlanmış məhsullar	(19) imitasiya zərgərlik məmulatları (əsas metal məmulatları istisna olmaqla)
(9) Hazırlanmış qidalar	(20) Dəri qol saati lentləri
(10) Tütün	(21) Dəri oturmaq hissələri
(11) Rafinə edilmiş duzlar	

Ətraflı məlumat üçün:

<https://www.mofa.go.jp/policy/economy/gsp/index.html>

https://www.customs.go.jp/english/c-answer_e/imtsukan/1001_e.htm

https://www.customs.go.jp/english/zeikan/k-kikou_e.htm

Həmçinin ticarət statistikası və digər məlumatlar üçün bax:

<https://www.kanzei.or.jp/english/>

Ümumiləşdirilmiş Preferensiyalar Sistemi (Generalized System of Preferences - GSP)

GSP müəyyən qrup mallar üçün idxal gömrük tariflərinin tutulmaması və ya güzəştli tutulmasını nəzərdə tutan bir sistemdir. GSP sisteminə ümumi və xüsusi tədbirlər nəzərdə tutulur. Ümumi tədbirlər ümumi ticarət güzəştləri əsasında bütün inkişaf etməkdə olan ölkələrə tətbiq edilir.

Hal-hazırda ABŞ, İsveçrə, Norveç və Yaponiya Azərbaycan mənşəli məhsulların GSP çərçivəsində bu ölkələrə ixrac edilməsinə imkan yaradır.

Yaponiyanın GSP1 avqust 1971-ci ildə başlayıb və mövcud sxem 31 mart 2031-ci ilə qədər qüvvədədir.

*CHECKLIST: YAPONANIN GÜZƏTLİ TARİF SXEMİNDƏN NECƏ FAYDALANMAQ OLAR

Addım 1

Məhsulun Tarif Təsnifatını müəyyənləşdirin

-Yaponiyaya ixrac üçün nəzərdə tutulmuş məhsulunuzun düzgün tarif təsnifatını (Tarif Maddə Nömrəsi, XFMN əsasında) qurmalısınız.

Addım 2

Məhsulun əhatə dairəsini yoxlayın

-Siz məhsulunuzun Yaponiyanın GSP sxemində əsasən üstünlüklərə uyğun olub-olmadığını müəyyən etməlisiniz.

-Bunun üçün siz məhsulunuzun dəqiq tarif təsnifatı və məhsul təsviri ilə bağlı GSP sxeminin məhsul siyahılarını araşdırməlisiniz.

Bax: <https://www.mofa.go.jp/policy/economy/gsp/explain.html#02>

< 2. PRODUCT COVERAGE (under the GSP treatment) >

< 7. SPECIAL PREFERENTIAL TREATMENT FOR THE LEAST DEVELOPED COUNTRIES >

Addım 3

Preferensial Marjani qiymətləndirin

-Əgər məhsulunuz Yaponiyanın GSP sxemində uyğun olaraq güzəştli tarifə uyğundursa, alıcınıza/idxalçınıza təklif edə biləcəyiniz qiyməti müəyyən etmək üçün güzəştli marjani qiymətləndirməlisiniz.

Bax: <https://www.mofa.go.jp/policy/economy/gsp/explain.html#03>

< 3. DEPTH OF TARIFF CUTS (GSP rates) >

Addım 4

Mənşə Kriteriyalarına riayət edin

-Məhsulunuzun Yaponiya tərəfindən müəyyən edilmiş mənşə meyarlarına uyğun olduğundan əmin olmalısınız. Hər bir sxem öz mənşə kriteriyalarını müəyyən edir.

Bax: <https://www.mofa.go.jp/policy/economy/gsp/explain.html#08>

< 8. RULES OF ORIGIN >

< Origin criteria >

< Use of materials imported from Japan >

< Rules of cumulative origin >

Addım 5

Yükləmə şərtlərini yoxlayın

-Müəyyən edilmiş malların göndərilməsi şərtlərinin yerinə yetirildiyini yoxlamaq lazımdır.

Bax: <https://www.mofa.go.jp/policy/economy/gsp/explain.html#08>

< 8. RULES OF ORIGIN >

< Rules for transportation >

Addım 6

Sənədlilə hazırlayın

-GSP sxemi sənədlilə sübut kimi Gömrük Bəyannaməsi və Mənşə Sertifikatının A (İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Antiinhisar Siyasəti və İstehlakçıların Hüquqlarının Müdafiəsi Dövlət Xidmətindən əldə edilir) Formasını tələb edir. Zəruri hallarda əlavə sertifikatlar da tələb olunur.

Bax: <https://www.mofa.go.jp/policy/economy/gsp/explain.html#08>

< 8. RULES OF ORIGIN >

< Documentary evidence >

Qeyri-tarif maneələri

Yaponiyada ticarət üçün məhdud sayda rəsmi maneələrə baxmayaraq, ölkədə fəaliyyət göstərən müxtəlif assosiasiyalar zaman-zaman məhsulların ölkəyə daxil olması üçün fəaliyyətlər həyata keçirə bilər. Yəni ölkədə həm hava limanları, həm də mühüm dəniz limanları üçün icarə haqları çox yüksək səviyyədədir ki, bu da məhsulların ölkəyə daxil olmasında əhəmiyyətli xərc artımlarına səbəb olur.

Yaponiyada kənd təsərrüfatı mühüm qorunan sektordur və bəzi kənd təsərrüfatı məhsulları üçün kvotalar var. Hökumət ərzaq məhsullarında xaricdən asılılığı azaltmaq üçün strategiyalar hazırladığından qısa və orta müddətdə bu sektorda liberallaşmaya nail olmaq mümkün deyil.

Məsələn, ABŞ portağal istehsalçlarına yalnız mart və oktyabr aylarında ixrac etməyə icazə verilir. Çünki yapon naringisinin (mikon) istehsalı noyabr ayından başlayır və fevral ayına qədər davam edir və bu məhsulun istehsalçıları əhəmiyyətli siyasi gücə malikdirlər. Yapon

sitrus meyvələrinin istehsalı çox əmək tələb edir və xarici rəqabətə açıq olmaq istəmir. Ona görə də Yaponiyaya sitrus meyvələrinin ixracı kifayət qədər riskli sayılır. Bundan əlavə, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi səlahiyyətliləri, analiz nəticələrində ən kiçik bir problem olması halında məhsulu rədd edir və sözügedən müraciətə tabe olan ölkədəki bütün şirkətlərə ciddi nəzarət edilir.

Yaponiyaya ət ixracı da ciddi çətinliklərlə üzləşir. Bununla bağlı ciddi məhdudiyyətlər var. Bu qaydalar, şübhəsiz ki, Yapon istehsalçısını qorumaq üçün qoyulsa da, onların siyasi əsasları da var. Yaponiyada kənd təsərrüfatı məhsullarının idxalını araşdırarkən, bu ölkənin ehtiyac duyduğu ərzaq məhsullarının ekseriyətini idxal etmək məcburiyyətində qaldığını da nəzərdən qaçıрмаq olmaz. Heç vaxt ərzaq məhsulları ilə özünü təmin etmək məsələsi olmasa da, Yaponiyanın yaxın gələcəkdə bu məsələ ilə bağlı mövqeyini dəyişməsi gözlənilir.

Azərbaycandan İdخالna Qadağan Olunmuş Bitkilərin Siyahısı (Bitki Mühafizəsi Aktının Tətbiq edilməsi haqqında Sərəncamın 2-ci Cədvəli əlavə olunur)

Qeyd: Bu cədvəl 23 mart 2022-ci il tarixindən tətbiq edilir.

Region/ölkələr	Bitkilər	Karantin zərərvericiləri
Şimali Koreya, Koreya Respublikası və Çin Taypeyi istisna olmaqla, bütün region/ölkələr	Şimali Koreya, Koreya Respublikası və Çin Taypeyi istisna olmaqla, bütün region/ölkələr	Ditylenchus angustus (Düyü gövdəsi nematodu), Balansia oryzae-sativae, Xanthomonas oryzae pv. oryzicola və Yaponiyada mövcud olmayan digər karantin zərərvericiləri.
[Asiya] India, China (excluding Hong Kong, China), Pakistan, [Middle East] Afghanistan, Israel, Iraq, Iran, Syria, Turkey, Jordan, Lebanon, [Europe] Europe (Iceland, Ireland, Azerbaijan, Albania, Armenia, Andorra, Italy, Ukraine, Uzbekistan, United Kingdom (Great Britain and Northern Ireland), Estonia, Austria, Netherlands, Kazakhstan, North Macedonia, Cyprus, Greece, Kyrgyz Republic, Croatia, Kosovo, San Marino, Georgia, Switzerland, Sweden, Spain, Slovakia, Slovenia, Serbia, Tajikistan, Czech, Denmark, Germany, Turkmenistan, Norway, Vatican, Hungary, Finland, France, Bulgaria, Belarus, Belgium, Bosnia and Herzegovina, Poland, Portugal, Malta, Monaco, Moldova, Montenegro, Latvia, Lithuania, Liechtenstein, Luxembourg, Romania, Russia, including Asores, Åland Islands, Gibraltar, Svalbard, British Channel Islands, Faroe Islands, Isle of Man), [Africa] Africa (Algeria, Angola, Uganda, Egypt,	Aşağıdakı bitkilərdən təzə meyvələr: erik (Prunus armeniaca), albalı (Prunus avium, P. cerasus və başqaları daxil olmaqla), gavalı ((o cümlədən Prunus domestica, Prunus salicina, armud (Pyrus), heyvə (Cydonia oblonga), şaftalı (Prunus persica, alma (Malus), Aşağıdakı qabıqlı bitkilər: qoz (Juglans (qabıqlı meyvə))	Cydia pomonella (Kəpənək güvəsi)
[Asiya] Hindistan, Çin (Honq Konq, Çin istisna olmaqla), Pakistan, [Yaxın Şərq] Əfqanıstan, İsrail, İraq, İran, Suriya, Türkiyə, İordaniya, Livan, [Avropa] Avropa (İslandiya, İrlandiya, Azərbaycan, Albaniya, Ermənistan, Andorra, İtaliya, Ukrayna, Özbəkistan, Böyük Britaniya (Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya), Estoniya, Avstriya, Hollandiya, Qazaxıstan, Şimali Makedoniya, Kipr, Yunanıstan, Qırğızıstan Respublikası, Xorvatiya, Kosovo, San Marino, Gürcüstan, İsveçrə, İsveç, İspaniya, Slovakiya, Sloveniya, Serbiya, Tacikistan, Çexiya, Danimarka, Almaniya, Türkmənistan, Norveç, Vatikan, Macarıstan, Finlandiya, Fransa, Bolqarıstan, Belarus, Belçika, Bosniya və Herseqovina, Polşa, Portuqaliya, Malta, Monako, Moldova, Monteneqro, Latviya, Litva, Lixtenşteyn, Lüksemburq, Rumiya, Rusiya, Asor adaları, Aland adaları, Cəbellütariq, Svalbard, Britaniya kanal adaları, Farer adaları, İnsan adası daxil olmaqla), [Afrika] Afrika (Əlcəzir, Anqola, Uqanda, Misir, Esvatini, Efiopiya, Eritreya, Qana, Kabo Verde, Qabon, Kamerun, Qambiya, Qvineya, Qvineya-Bisau, Keniya, Kot-d'İvuar, Komor adaları, Konqo Respublikası, Demokratik Konqo Respublikası, Sao Tome və Prinsipi, Zambiya, Sierra Leone, Cibuti,	Aşağıdakı bitkilərin canlı gövdələri, yarpaqları, kök yumruları və digər yeraltı hissələri: Chenopodium, Cirsium, Verbascum, Solanaceae	Sinxitriumum S.endobioticum (kartofun xərcəng xəstəliyi) Leptinotarsa decemlineata (Kolorado kartof böcəyi) Globodera rostochiensis (Kartof kist nematodu) Globodera pallida (Ağ kartof kist nematodu) Peronospora tabacina (tütündə mavi kif)

<p>Zimbabve, Sudan, Ekvatorial Qvineya, Seyşel adaları, Seneqal, Somali, Tanzaniya, Çad, Mərkəzi Afrika Respublikası, Tunis, Taqo, Nigeriya, Namibiya, Niger, Burkina Faso, Burundi, Benin, Botsvana, Madaqaskar, Malavi, Mali, Cənubi Afrika Respublikası, Cənubi Sudan, Mavrikiy, Mavritaniya, Mozambik, Mərakeş, Liviya, Liberiya, Ruanda, Lesoto, o cümlədən Kanar adaları, Saint Helena, Ascension və Tristan da Cunha, Qərbi Sahara, Mayotte, Reunion), [Şimali Amerika] Amerika Birləşmiş Ştatları (Havay adaları istisna olmaqla), Kanada, [Latin Amerikas] Argentina, Uruqvaq, Kolumbiya, Çili, Braziliya, Peru, Boliviya, Meksika, [Okeaniya] Avstraliya, Yeni Zelandiya</p>	<p>Aşağıdakı bitkilərin canlı gövdələri, yarpaqları, kök yumruları və digər yeraltı hissələri: Chenopodium,Cirsium, Verbascum, Solanaceae</p>	
<p>[Asiya] Hindistan, Nepal, Butan, [Yaxın Şərq] Türkiyə, [Avropa] Avropa (İslandiya, İrlandiya, Azərbaycan, Ermənistan, Andorra, İtaliya, Ukrayna, Özbəkistan, Böyük Britaniya (Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya), Estoniya, Avstriya, Hollandiya, Qazaxıstan, Şimali Makedoniya, Qırğızıstan, Xorvatiya, Kosovo, San Marino, Gürcüstan, İsveçrə, İsveç, İspaniya, Slovakiya, Sloveniya, Serbiya, Tacikistan, Çexiya, Danimarka, Almaniya, Türkmənistan, Norveç, Vatikan, Macarıstan, Finlandiya, Fransa, Bolqarıstan, Belarusiya, Belçika, Bosniya və Herseqovina, Polşa, Portuqaliya, Malta, Monako, Moldova, Monteneqro, Litva, Lixtenşteyn, Lüksemburq, Rumiya, Rusiya, o cümlədən Asores-Aland adaları, Cəbəllütəriq, Svalbard, Britaniya Kanal adaları, Farer adaları, İnsan adası), [Afrika] Əlcəzir, Tunis, Cənubi Afrika Respublikası, [Şimali Amerika] Kanada, [Latin Amerikas] Uruqvaq, Ekvador, Folklend adaları, Peru, Boliviya, [Okeaniya] Yeni Zelandiya</p>	<p>Aşağıdakı bitkilərin canlı gövdələri, yarpaqları, kök yumruları və digər yeraltı hissələri: Chenopodium,Cirsium, Verbascum, Solanaceae</p>	<p>Synchytrium endobioticum (Potato wart) Leptinotarsa decemlineata (Colorado potato beetle) Globodera rostochiensis (Potato cyst nematode) Globodera pallida (White potato cyst nematode) Peronospora tabacina (Blue mold)</p>
<p>[Yaxın Şərq] İsrail, Türkiyə, Suriya, [Avropa] Avropa (İslandiya, İrlandiya, Azərbaycan, Albaniya, Ermənistan, Andorra, İtaliya, Ukrayna, Özbəkistan, Böyük Britaniya (Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya), Estoniya, Avstriya, Hollandiya, Qazaxıstan, Şimali Makedoniya, Yunanıstan, Qırğızıstan, Xorvatiya, Kosovo, San Marino, Gürcüstan, İsveçrə, İsveç, İspaniya, Slovakiya, Sloveniya, Serbiya, Tacikistan, Çexiya, Danimarka, Almaniya, Türkmənistan, Norveç, Vatikan, Macarıstan, Finlandiya, Fransa, Bolqarıstan, Belarusiya, Belçika, Bosniya və Herseqovina, Polşa, Portuqaliya, Malta, Monako, Moldova, Monteneqro, Latviya, Litva, Lixtenşteyn, Lüksemburq, Rumiya, Rusiya, o cümlədən Aland adaları, Cəbəllütəriq, Svalbard, Britaniya Kanalı adaları, Farer adaları, İnsan adası), (Kipr istisna olmaqla), [Afrika] Tunis, Mərakeş, [Şimali Amerika] Amerika Birləşmiş Ştatları (Havay adaları istisna olmaqla), Kanada, [Okeaniya] Yeni Zelandiya</p>	<p>Aşağıdakı bitkilərin gövdəsi və yarpaqları: Arpa buğda, çovdar ("saman" adlandırılan saman qablaşdırma materialları və onlara oxşar saman məmulatları daxil olmaqla), Ayrıqotu</p>	<p>Mayetiola destructor (Hessian fly)</p>

İdxal tələbləri və sənədlər

İdxal tələblərini və sənədlərini başa düşmək Yaponiyada biznes apararkən çox vacibdir. Yaponiyada yerli nümayəndənin olması və/yaxud ekspeditor və ya gömrük mütəxəssisi ilə işləmək bu baxımdan son dərəcə faydalı ola bilər. Malları idxal etmək istəyən hər bir şəxs onları Baş Gömrük Direktoruna bəyan etməli və müvafiq mallara lazımi ekspertizadan keçdikdən sonra idxal icazəsi almalıdır. Rəsmiliklər idxal bəyannaməsinin verilməsi ilə başlayır və zəruri ekspertizadan keçdikdən və gömrük rüsumunun, aksiz vergisinin ödənilməsindən sonra idxala icazənin verilməsi ilə başa çatır. Müəyyən maddələr üçün idxal lisenziyası tələb oluna bilər. Bunlara təhlükəli materiallar, heyvanlar, bitkilər, tez xarab olan və bəzi hallarda yüksək qiymətli əşyalar daxildir. İdxalı kvota ilə müəyyən edilmiş məhsullar üçün həmçinin idxal lisenziyası tələb edilir, adətən verildiyi tarixdən dörd ay müddətində etibarlıdır.

Digər zəruri sənədlərə İdxal Bəyannaməsi Forması (Gömrük Forması C-2000) və mənşə sertifikatı daxil ola bilər.

Detallı İdxal Bəyannamələri siyahısı üçün:

https://www.customs.go.jp/english/law/customsform/form_C_e.htm

İdxal zamanı müvafiq Yapon qanunlarına, standartlarına və qaydalarına uyğunluğunun sübutu kimi zəruri olan hər

hansı əlavə sənədlər də tətbiiq oluna bilər.

Yaponiyada gömrük rəsmiləşdirilməsinin düzgün aparılması üçün düzgün qablaşdırma, markalanma və etikətləmə çox vacibdir. Yaponiyada gömrük rəsmiləşdirilməsi üçün tələb olunan sənədlərə kommersiya hesab-fakturası, qablaşdırma siyahısı, həmçinin orijinal, imzalanmış konosament və ya hava yolu ilə göndəriləyi təqdirdə hava qaiməsi kimi standart göndərmə sənədləri daxildir. Kommersiya hesab-fakturası daşınmada olan hər bir maddə üçün mümkün qədər təsviri olmalıdır. Qablaşdırma siyahısına hər bir qabın tam və xalis çəkisi daxil olmaqla, dəqiq məzmunu və ölçüləri daxil edilməlidir. Yapon Ölçmə Qanunu qablaşdırma siyahısındakı bütün çəki və ölçülərin Metrik Sistem dəyərləri kimi ifadə edilməsini tələb edir.

Yaponiya narkotik, odlu silah, partlayıcı maddələr, saxta valyuta, pornoqrafiya və əqli mülkiyyət qanunlarını pozan məhsulların idxalını qadağan edir.

Yüksək emal olunmuş qida və içki məhsulları istisna olmaqla, xam və təzə kənd təsərrüfatı, heyvandarlıq, baliqçılıq, süd məhsulları Bitki mühafizəsi məntəqəsində və ya Heyvanların karantin xidmətində karantindən keçməlidir.

MƏHSULUN TƏSNİFATI	BAYTARLIQ KARANTİNİ NƏZARƏTİ	BITKİ KARANTİNİ NƏZARƏTİ	QIDA MƏHSULLARININ SANİTASIYA YOXLAMASI	GÖMRÜK YOXLANIŞI
Kənd təsərrüfatı məhsulları: tərəvəzlər, meyvələr (təzə, dondurulmuş, qurudulmuş), qoz-fındıq, toxalı, lobya, çəyir, qəhvə lobyası (xəmm), güyürtü, aduyyəti və s.		✓	✓	✓
Heyvandarlıq məhsulları (ət və emal olunmuş ət)	✓		✓	✓
Kərə yağ, yağsız süd tozu və qatılaşdırılmış süd, qaymaq, təbii pendir	✓		✓	✓
Balıq məhsulları və dəniz yosunu (təzə, dondurulmuş, soyudulmuş, duzlu)	✓		✓	✓
Digər emal edilmiş qida və içki məhsulları			✓	✓

İdxal qaydaları istehsal ölkəsi, ixrac edən ölkə və zavod növündən asılı olaraq fərqlənir. İdxal şərtləri databazasından Azərbaycanın və müvafiq ixrac etmək istədiyiniz məhsulun adını aidiyyəti xanaya daxil etməklə şərtlər və sənədlər tələb ola bilərsiniz:

<http://www.pps.go.jp/eximlist/Pages/exp/conditionE.xhtml?sessionId=1F23911E5686A40204ACEF86A06D694>

ETİKETLƏMƏ/MARKALAMA TƏLƏBLƏRİ

Yaponiya qanunvericiliyi bir çox kateqoriyada məhsullar üçün etiket tələb edir. Ümumiyyətlə, idxal olunan məhsulların əksəriyyətinin etiketlenməsi gömrük rəsmiləşdirilməsi mərhələsində deyil, satış nöqtəsində tələb olunur. Nəticə etibarilə, Yapon idxalçıları adətən idxal olunan məhsula gömrükdən keçdikdən sonra etiket yapışdırırlar. İdxalçılardan qreyppfрут və ya portağal kimi təzə qidalara etiket yapışdırmaq tələb olunmasa da, parakəndə satıcıdan məhsulun yanında mənşə ölkəsinə göstərməsi tələb olunur. Verilmiş məhsulun bütün tətbii olunan tələblərə cavab verməsinə və düzgün etiketlenməsinə təmin etmək üçün ixracatçının Yaponiyada satış agentinə və ya idxalçısına işləməsi tövsiyə olunur.

Səhiyyə, Əmək və Rifah Nazirliyi (MHLW) qida təhlükəsizliyi, o cümlədən qida əlavələri və maksimum qalıq limitləri üzrə səlahiyyətli orqandır. Kənd Təsərrüfatı, Meşə Təsərrüfatı və Balıqçılıq Nazirliyi (MAFF) heyvan və bitki sağlamlığına, coğrafi göstəricilərə və özvi standartların tətbiiqinə nəzarət edir. İstehlakçı Məsələləri Agentliyi (CAA) etiketləşdirməyə nəzarət edir. Gən mühəndisliyi (GE) qida məhsullarının kommersiyaşadılması qida, yem və ətraf mühit tənzimləyicilərindən icazə tələb edir. Yeni GE etiketləmə tələbləri 2023-cü ildə qüvvəyə minəcək.

Etiketləmə və işarələmə tələbləri haqqında ətraflı məlumat üçün aşağıdakı internet resurslarına baxın:

<https://www.caa.go.jp/en/>

İdxalçılar hər hansı ərzaq və ya kənd təsərrüfatı məhsullarını idxal etməzdən əvvəl Ərzaq Məhsullarının İdxalına dair Bildiriş Formasını giriş limanındaki karantin məntəqələrinə təqdim etməlidirlər. Məhsulun Yaponiyanın qida qaydalarına uyğun olduğu müəyyən edildikdən sonra məhsulun daxil olmasına icazə veriləcək. Karantin rəsmiləri giriş icazəsi vermədən əvvəl inqrediyent nisbətləri və istehsal prosesləri kimi əlavə məlumat tələb edə bilər.

Yapon idxalçıları Azərbaycanda Yapon dili etiketlərinin tətbiiqini tələb edə bilər, lakin bu, Yaponiya Hökuməti tərəfindən tələb olunmur.

Təzə qidaların etiketlənməsi

Təzə qida məhsullarının etiketində məhsulun adı və mənşə ölkəsi tələb olunur. Xüsusi olaraq aşağıdakı 13 element üçün əlavə etiket tələbləri İstehlakçı Məsələləri Agentliyinin (CAA) saytında https://www.caa.go.jp/en/policy/food_labeling/ təsvir edilmişdir:

1. Düyü
2. Şiitake göbəkləri
3. Sitrus
4. Ət
5. Süd
6. Qabıqlı yumurtalar
7. Tərkibində siyanid olan lobyə
8. Dəniz məhsulları
9. Çiy istehlak üçün işlənmiş dəniz məhsulları (istiridyə (oyster) və pufferfish (kirpi balığı) istisna olmaqla)
10. Bişirmək üçün pufferfish (kirpi balığı)
11. Çiy istehlak üçün pufferfish (kirpi balığı)
12. Dondurulmuş təzə dəniz məhsulları
13. Xam istehlak üçün istiridyə (oyster)

Emal edilmiş qidaların etiketlənməsi

Yaponiyanın Ərzaq Etiketləmə Aktı idxal olunan emal olunmuş qida məhsulları üçün pərakəndə paketlərin üzərindəki etiketin yapon dilində aşağıdakı məlumatları ehtiva etməsini tələb edir:

- Məhsulun adı;
- Hazır məhsulun mənşə ölkəsi;
- İdxalçının adı və ünvanı;
- Tərkiblər, əlavələrdən başqa, çəki faizinin azalma ardıcılığı ilə;
- Digər inqrediyentlərdən ayrı sətirdə çəkisinin azalma ardıcılığı ilə qida əlavələri;
- Yalnız metrik vahidlərdə xalis çəki. Qablaşdırma və ya müəyyən malların orta xalis çəkiyə dözümlülük sistemi Ölçmə Qanunu ilə müəyyən edilir;
- Best-before tarix (CAA-nın təlimatlarına baxın: https://www.caa.go.jp/en/policy/food_labeling/);
- Saxlama təlimatları;
- Müəyyən genetik mühəndislik (GE) inqrediyentlərinin "GE" və ya "GE qeyri-ayrılmamış" kimi etiketlənməsi;

Allergen etiketi (ətraflı bax: https://www.caa.go.jp/en/policy/food_labeling/).

Əhəmiyyətli allergik reaksiyalara səbəb olduğu bilinen karides, xərçəng, buğda, qarabaşaq yarması, yumurta, süd məhsulları və fıstıq olan qidaların etiketlənməsi tələb olunur. Kəndüllü etiketləmə 20 əlavə allergen üçün tövsiyə olunur: ədalə, kalamar, qızılbalıq çüyü, portağal, anakardiya, kivi, mal əti, qoz, küncüt, qızılbalıq, skumbriya, soya, toyuq, banan, donuz əti, matsutake göbələyi, şaftalı, yam, alma və jəlatin.

Qida əlavələrinin etiketlənməsi

Qida əlavələrinin, o cümlədən məhsul yığımından sonrakı funksiyaların etiketlənməsi Yaponiyada məcburidir və CAA tərəfindən idarə olunur. Əlavələrin maddə adları ilə (məsələn, DL-Alanin), maddə adlarının və onların funksiyalarının birləşməsi ilə (məsələn, qoruyucu (sorbın turşusu)), məşhur adlarla (məsələn, "Natrium L-askorbat" əvəzinə "Vitamin C"), və ya ümumi adlarla (məsələn, etirli maddələr, turşulaşdırıcılar və s.) etiketlənməsi tələb olunur.

Yaponiyanın xüsusi etiketləmə tələbləri ilə bağlı təfərrüatları CAA-nın saytında

https://www.caa.go.jp/policies/policy/food_labeling/food_sanitation/food_additive/ (yalnız yapon dilində) və JETRO bələdçisinin https://www.jetro.go.jp/ext_images/en/reports/regulations/pdf/foodext2010e.pdf 21-ci sahifəsində tapa bilərsiniz.

Müəyyən inqrediyentlər üçün mənşə ölkəsinin etiketlənməsi

Yaponiyada istehsal olunan qidalarda inqrediyent kimi istifadə edildikdə, 22 qida qrupu və beş qida məhsulu (Ərzaq Etiketləmə Standartlarının Əlavə Cədvəl 15-də

(<https://elaws.e-gov.go.jp/document?lawid=427M6000002010#424>) verilmişdir (yalnız Yapon dilində)) üçün mənşə ölkəsinin etiketlənməsi (COOL) tələb olunur.

İdxal olunan emal olunmuş qidalar bu tələbdən azaddır, lakin etiketdə hazır məhsulun mənşə ölkəsi göstərilməlidir.

2022-ci il aprelin 1-dən etibarən Yaponiya qida istehsalçılarından yerli istehsal olan bütün məhsulların etiketində çəki ilə əsas inqrediyentin istehsal edildiyi ölkə və ya ölkələri müəyyən etmələri tələb olunur. Bu tələb yalnız ölkədə istehsal olunan emal məhsullarına şamil edilir. İdxal edilmiş hazır emal edilmiş qidalar istisnadır (yalnız hazır məhsulun mənşə ölkəsi tələb olunmağa davam edəcək).

Alkoqollu içkilərin etikətlənməsi

Yaponiyanın Milli Vergi Agentliyinin (NTA) yurisdiksiyasında olan Alkoqol Vergisi Aktı alkoqollu içkiləri bir faiz və ya daha çox spirt olan içkilər kimi müəyyən edir (bir faizdən az olanlar sərincəşdirici içkilər kimi qəbul edilir).

Spirtili içkilərin etikətlənməsi Ərzaqların Etikətlənməsi Aktı ilə tənzimlənir və alkoqolun etikətlənməsi üçün daha konkret inzibati təlimatlar "İçki Vergisinin Təhlükəsizliyi haqqında" və Likör Biznes Assosiasiyaları haqqında Akt https://www.shugiin.go.jp/internet/itdb_housei.nsf/html/houritsu/01519530228007.htm) ilə müəyyən edilir.

Spirtili içkilərin etikətlənməsi tələblərinin xülasəsi üçün JETRO bələdçisinin II bölməsinə baxın (https://www.jetro.go.jp/ext_images/en/reports/market/pdf/guidebook_food_alcoholic_beverages_rev.pdf).

30 oktyabr 2018-ci ildə Yaponiya hökuməti ilk milli şərab məhsullarının etikətlənməsi standartlarını tətbiq etməyə başladı. Övvəllər sənaye birlikləri könüllü şərab etikətləmə standartlarından istifadə edirdi. Könüllü qaydalara əsasən, xaricdən gətirilən inqrediyentlərdən (məsələn, idxal edilmiş üzüm şirəsi konsentratı və ya xaricdən gətirilən şərablarla qarışdırılmış) hazırlanmış yerli istehsal və ya qablaşdırılmış şərabların "Yerli şərab" kimi etikətlənməsinə icazə verilmirdi. Yeni standartlara əsasən, "Yerli Şərab" artıq müxtəlif yeni terminlərlə əvəz olunduğu üçün istifadəsinə icazə verilən termin olmayacaq (https://apps.fas.usda.gov/newgainapi/api/report/downloadreportbyfilename?filename=New%20Wine%20La%20beling%20Standards%20Become%20Effective_Tokyo_Japan_11-2-2018.pdf).

Spirtili içkilərin etikətlənməsi ilə bağlı daha ətraflı məlumatı NTA-nın saytında <https://www.nta.go.jp/taxes/sake/hyoji/mokuji.htm> tapa bilərsiniz (yalnız Yapon dilində).

Qidalanma Etiketi

Emal olunmuş qidalər üçün qida etiketi tələbləri 1 aprel 2020-ci il tarixindən etibarən qüvvədədir və aşağıdakı kimi tələb olunur: 1) kalori (kilokaloriya); 2) zülal (qram); 3) yağ (qram); 4) karbohidrat (qram); və 5) natrium (duz ekvivalenti qram). Doymuş yağ və pəhriz lifinin miqdarının könüllü olaraq etikətlənməsi tövsiyə olunur. Yağ turşuları, xolesterol, şəkərlər, minerallar və vitaminlər kimi digər qida komponentlərinin etikətlənməsi də könüllüdür. Azərbaycan qida faktları paneli qəbuləndiməzdir və istehsalçılar/idxalçılar qidalanma dəyərlərini Yapon formatına çevirməlidirlər.

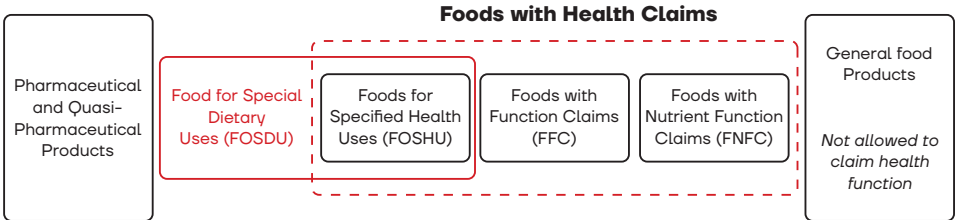
İstehsalçılar/idxalçılar "zəngin", "tərkibində olan" və ya "təkmilləşdirilmiş" kimi qida iddialarını vurğulaya bilərlər, lakin onlar Qida Etikətləmə Standartlarının Əlavə Cədvəl 12-də

(<https://elaws.e-gov.go.jp/document?lawid=427M6000002010#424>) tələb olunan minimum məzmun səviyyəsi standartlarına cavab verməlidirlər.

Kalori, yağ, doymuş yağ turşusu, xolesterin, şəkər və ya natriumla bağlı "yox", "az" və ya "azaldılmış" ifadələrini ehtiva edən iddialar, həmçinin Əlavə Cədvəl 13-də (<https://elaws.e-gov.go.jp/document?lawid=427M6000002010#424>) tələb olunan maksimum məzmun standartlarına cavab verməlidir.

Xüsusi istifadə üçün qidalarda etikətlənmə

Yaponiya qida etikətlərində sağlamliq iddialarını ciddi şəkildə tənzimləyir. Müxtəlif dərəcələrdə sağlamliq iddialarını daxil etməyə icazə verilən qidaların üç kateqoriyası var: Qidalandırıcı Funksiya İddiaları (FNFC), Funksiya İddiaları Olan Qidalar (FFC) və Xüsusi Sağlamlıq İstifadələri üçün Qidalar (FOSHU). FNFC digərlərindən ən sadəsidir, ondan sonra FFC və ən çətini FOSHU gəlir. Bu üç kateqoriyadan kənar məhsullar etikətdə sağlamliqla bağlı iddiaları ehtiva etməyə bilər.

FNFC kimi təsnif edilən məhsullar Ərzaq Etikətləmə Standartlarının Əlavə Cədvəl 11-də (<https://elaws.e-gov.go.jp/document?lawid=427M6000002010#424>) sadalanan bir və ya bir neçə əlavə qida komponentini ehtiva edən məhsullardır. Tərkibindəki qida komponenti cədvəldəki minimum və maksimum dəyər arasında olmalıdır. Hökumətdən qabaqcadan icazə tələb olunmur, lakin sağlamliq iddiası və qəbulat dair qeydlər standartlardakı dilə eyni şəkildə uyğun olmalıdır. FFC kimi təsnif edilən məhsullar xüsusi sağlamliq faydasını və insan orqanizminin əlaqəli sahəsini göstərə bilər. FFC məhsulları CAA-da qeydiyyatdan keçməlidir. FOSHU kimi təsnif edilən məhsullar insan orqanizminə fizioloji təsirləri iddia etməklə ünn CAA tərəfindən qiymətləndirmə və MHLW-dən icazə tələb edir.

FOSHU saęlamlięin qorunmasında ve teęviqinde (fiziki kondisioner funksiyası) teęirli olan funksional inqrediyehtleri (funksional komponentler) ehtiva eden ve qablaędırmada "baęırsaę vaeziyyetini saxlamaęa k6m6k etm6k" kimi x6susı saęlamlię istifadesini (funksionallıęı) eks etdiren qidalara veril6n addır. M6raci6t prosesinde sahibkarlar m6hsullarının effektivliyi, t6hl6k6sizliyi, keyfiyyeti ve dig6r s6butları ile baęlu elmi m6lumatlar taędim etm6lidirl6r ki, bu m6lumatlar yalnız m6vafiq nazirlik (CAA t6r6find6n qiym6tl6ndirm6 ve MHLW-d6n icaz6) t6r6find6n bir ild6n beę il6d6k davam eden ciddi ekspertiza ve qiym6tl6ndirm6d6n sonra t6sdiq edilm6lidir.

FOSHU 666n t6sdiq edilmię Saęlamlię İddialarının n6mun6l6ri

M6d6 vaeziyyetini y6ng6ll6şdiren qidalar	Nisb6t6n y6ks6k qan tezyiqi olan insanlar 666n qidalar	Qan řekerinin s6viyy6sin6 diqq6t yetiren insanlar 666n qidalar	Nisb6t6n y6ks6k qan xolesterolu olan insanlar 666n qidalar
Nisb6t6n y6ks6k qan xolesterolu olan insanlar 666n m6d6 vaeziyyetini y6ng6ll6şdirm6k 666n qidalar	Qandaki neytral yaęa ve b6d6n yaęına diqq6t yetiren insanlar 666n qidalar	Nisb6t6n y6ks6k qan xolesterin s6viyy6sin6 malik, b6d6n yaęlarına diqq6t yetiren insanlar 666n qidalar	Mineralların m6nims6nilm6sin6 asanlaędıran qidalar
Mineralların m6nims6nilm6sin6 asanlaędıran ve m6d6 vaeziyyetini y6ng6ll6şdiren qidalar	S6m6k saęlamlięına diqq6t yetiren insanlar 666n qidalar	666r6k yarada bilm6y6n qidalar ve dięl6ri, dię 6tini g66cl6 saęlam saxlayan qidalar	

QABLAŞDIRMA QAYDALARI

Qida Sanitariya Akti zərərli və ya zərərli maddələr olan aparatların, qabların və ya bağlamaların satışını, istehsalını və ya idxalını qadağan edir: sintetik qatranlar, metal qutular və şüşə, keramika, mina və ya rezindən hazırlanmış qablar/bağlamalar üçün spesifikasiyaları müəyyən edir. 2018-ci ildə Qida Sanitar Qanunu qida qablaşdırma materialları üçün müsbət siyahı sistemi tətbiq etmək üçün yenidən işlənmişdir (əlavə məlumat üçün bax: https://apps.fds.usda.gov/newgainapi/api/report/downloadreportbyfilename?filename=Japan%20to%20Create%20Food%20Packaging%20Materials%20Positive%20List_Tokyo_Japan_8-2-2018.pdf). Müsbət siyahı Yaponiyada qida qablarının istehsalında istifadə edilən sintetik qatranları və qida idxalı üçün istifadə olunan qabları hədəfləyir. 1 iyun 2020-ci il tarixindən Yaponiya bazarında yalnız siyahıda qeyd alınmış qablaşdırma materiallarına icazə verilir.

Paketlərin təkrar emal edilməsi

Özəl sənaye kağız və plastik qablaşdırmanın toplanması, çeşidlənməsi, daşınması və təkrar emalı ilə bağlı bütün xərcləri ödəməyi tələb edir. Kağız və plastik qablaşdırma və qablar müvafiq təkrar emal üçün etikətlənməlidir. İdxalçılar idxal olunan məhsulların etikətlənməsi üçün əsas məsuliyyət daşıyırlar, lakin istehsalçılardan və ixracatçılardan tələb olunan etikətləmə ilə bağlı köməklik tələb oluna bilər.

QIDA ƏLAVƏLƏRİ QAYDALARI

Qida Sanitar Qanunu qida əlavələrini (i) "qida istehsalı prosesində qidada və ya üzərində istifadə olunan maddələr" və ya (ii) "qidanın emalı və ya konservləşdirilməsi məqsədilə istifadə olunan maddələr" kimi müəyyən edir. Yaponiya qida əlavələri kimi istifadə ediləcək maddələrin tənzimləyici təsdiqini tələb edir. Qanun təsdiq edilməmiş qida əlavələri olan idxal məhsulların satışını qadağan edir.

Təsdiqlənmiş əlavələrin tam siyahısı:

https://www.mhlw.go.jp/stf/seisakunitsuite/bunya/kenkou_jiryuu/shokuhin/syokuten/index_00012.html

Qida əlavələrinin üç əlavə kateqoriyası bunlardır:

1. Mövcud Qida Əlavələri (<https://www.ffcr.or.jp/en/tenka/list-of-existing-food-additives/list-of-existing-food-additives.html>);
2. Ümumiyyətlə qida kimi yemək və ya içmək üçün verilən və qida əlavələri kimi istifadə edilən maddələr (<https://www.ffcr.or.jp/en/tenka/list-of-substances/list-of-substances-which-are-generally-provided-for-eating-or-drinking-as-foods-and-which-are-used-a.html>);
3. Təbii dadverici maddələrin orijinal mənbəyi bitkilər və heyvanlar (<https://www.ffcr.or.jp/en/tenka/list-of-plant/list-of-plant-or-animal-sources-of-natural-flavorings.html>).

Alkoqolda əlavələr

Spirtili içkilərdə istifadə edilən əlavələr, İçki Vergisi Aktının Tətbiq Reqlamentinə əsasən NTA tərəfindən əlavə təsdiq tələb edir. Ərizə NTA-ya təqdim edilməzdən əvvəl MHLW-nin təsdiqi tələb olunur. NTA-nın müraciət üçün tələbləri aşağıdakılardır:

- Qeydə alınacaq maddənin adı;
- Əlavənin qarışdırılacağı spirtli içki;
- İstifadə məqsədi;
- İstifadə qaydaları;
- Effektivlik və komponentlərin təhlili;
- İstehsal üsulu;
- Müəyyən ediləcək materialın istifadə olunacağı kommərşiya məhsulunun adı, bütün konstruktiv materialların adları və onların müvafiq çəkili;
- İstehsalçının adı və ünvanı.

Pestisidlər

Yaponiya qidada kənd təsərrüfatı kimyəvi qalıqları, yem əlavələri və baytərlilik dərmanları (bundan sonra kənd təsərrüfatı kimyəvili) üçün müsbət siyahı sistemindən istifadə edir. Bu sistem kənd təsərrüfatı kimyəvi maddələrinin və məhsulun birləşməsi üçün maksimum qalıq limitlərini (MRL) müəyyən edir. Qidalardakı kənd təsərrüfatı kimyəvi maddələri üçün MRL-lərin tam siyahısını <http://db.ffcr.or.jp/front/> saytında tapa bilərsiniz. İstifadəsi qadağan edilmiş 20 aqrokimyəvi və digər kimyəvi maddələr (<https://www.ffcr.or.jp/en/zanryu/the-japanese-positive/positive-list-system---not-detected.html>) var (yeni sifir tolerantiq).

MƏHSUL STANDARTLARI İLƏ ƏLAQƏDAR TƏTBİQLƏR

Yaponiya fərqli mədəniyyətə, həyat tərzinə və fiziki quruluşa malik olduğundan, əksər məhsullar Yaponiya bazarı üçün xüsusi istehsal tələb edir. Keçmişdə bir çox Qərbi Avropa və Amerika şirkətləri Yaponiyada analoqu olmadığı üçün məhsullarını bazara uyğun olmasa belə ixrac edə bildirdilər. Lakin belə bir uğur qısa müddətli oldu və bunun müqabilində yaponlar ən qısa zamanda özlərinə uyğun məhsul istehsal etməyi bacardılar. Yaponiyaya ixrac etməyi düşünənlərin diqqət etməli olduğu başqa bir məqam isə yapon istehlakçısının qərbilərdən fərqli rəng, dad və qoxu seçiminə sahib olmasıdır. Xarici məhsulun Yaponiya bazarına uyğunluğunun ciddi şəkildə araşdırılması Yaponiyaya ixracatda əsas amildir.

Alınan məhsulun marjinal faydalılığı ilə onun qiyməti arasındakı əlaqə həmişə istehlakçı üçün inandırıcı olmur. Bu zaman yaponların fərqli dəyər mühakimələrini öyrənmək lazımdır. Yapon istehlakçısı məhsulun qablaşdırılmasının qəşəng və gözəl olmasına diqqət yetirir. Məsələn, Yaponiyada qərb standartlarına uyğun tualet və təmizlik ləvazimatları satmaq uğursuzluğu başlanğıcdan qəbul etmək deməkdir. Yuyucu vasitələr və sabunlar üçün əlavə və ya xüsusi qənaət paketləri ümumiyyətlə qadağandır. Digər tualet baxım vasitələri, daraqlar və kosmetika vasitələrinin mümkün qədər cəlbedici və bahalı görünən paketləri standartdır. Bu xüsusiyyət Yapon mədəniyyətinin dərinliklərinə və fərqli bir estetik anlayışa əsaslanır. Bundan əlavə pulunun qədrini bilən yaponlar üçün aldıkları məhsulun ödədiyi pula dəyməsi çox vacib psixoloji faktordur. Yaponları maraqlandıran xarici məhsullar tez-tez ekzotizm və fantaziya ehtiva edir. Müvəffəqiyyətə aparan marketing strategiyalarından biri də zərif və diqqətlə hazırlanmış reklam kampaniyası ilə məhsulun sirlə və xüsusi bir məhsul olduğunu tələtin etməkdir. Belə bir məhsulun təşviqində Qərbdə eyni qablaşdırma və reklam kampaniyasının tətbiqi Yaponiyada effektiv deyil.

Keyfiyyətə və sağlamlığa böyük əhəmiyyət verən yaponlar, məhsulları keyfiyyətə nəzarət, dayanıqlıq və sağlamlıq baxımından müxtəlif sınaqlara məruz qoyur və standartlara uyğun olmayan məhsullarda qarşılaşdığıca ticarət əlaqələri mənfi təsirlənir. Yaponiyada ixracatçıların üzlaşdığı mühüm neqativlərdən biri sözügedən Yapon standartlarına riayət etməkdə qarşılaşdıqları çətinliklərdir. Yapon standartlarında zaman-zaman çox sərt qaydalar ola bilər. Yapon Sənaye Standartları (JIS) və Yapon Kənd Təsərrüfatı Standartları (JAS) Yaponiyada ən çox istifadə edilən iki keyfiyyət standartına istinad edir.

JIS loqosu tekstli geyimləri, qızdırıcılar, elektrik cihazları, ayaqqabılar, mətbəx əşyaları, idman avadanlıqları, musiqi alətləri kimi geniş çeşiddə məhsulların standart, keyfiyyət, ölçü və digər spesifikasiyalarına tətbiq edilir.

Sözügedən standart Yaponiya ixracatçılarına başlayanda ixrac məhsullarında müəyyən keyfiyyətin yarıdılmasını təşviq etmək məqsədi ilə hazırlanmışdır. Bu standartlar "Yapon Sənaye Standartları Komitəsi" <https://www.jisc.go.jp/eng/> tərəfindən müəyyən edilmiş və MITI-nin Sənaye Texnologiyaları İnstitutundan əldə edilə bilər. JIS, texnoloji inkişafı üçün uyğun olaraq vaxtaşırı nəzərdən keçirilir.

Yuxarıda qeyd olunan loqolu məhsulların alınmasına Yaponiya dövlət müəssisələri xüsusi üstünlük verir. JIS bütün sənaye və mineral məhsulları əhatə etsə də, əcazılıq, kənd təsərrüfatı kimyası, gübrə, ipək sap, ərzaq və digər kənd təsərrüfatı məhsullarının öz standartları var. Sözügedən məhsullara "Kənd təsərrüfatı və meşə təsərrüfatı məhsullarının standartlaşdırılması və markalanması haqqında" qanun çərçivəsində baxılır.

"JAS loqosu" kimi tanınan standart sistem "Yaponiya Kənd Təsərrüfatı Standartları Qanunu" ilə tənzimlənir. Sözügedən Qanun Yaponiyada istehsal olunan və ya idxal edilən bütün ərzaq məhsullarını əhatə edir. Qanun çərçivəsində edilən tənzimləmələr məhsulun əhatə dairəsi genişləndikcə şaxələndirilir.

JAS loqosu məhsulların siyahısı, içkilər, emal olunmuş qidalar, yağlar və piylər, kənd təsərrüfatı malları, meşə məhsulları, ət və balıq sənayesi məhsulları, kənd təsərrüfatı və meşə məhsulları xammalı, konservlər, meyvə şirəsi, emal olunmuş pomidor, donuz eti, vetçina və kolbasa kimi yerli və xaricdən gətirilən məhsullar daxildir.

JAS qaydaları standartlarla müəyyən edilmiş məhsulu müəyyən edir. Standarta tabe olan məhsulların əksəriyyətində minimum keyfiyyət standartı müəyyən edilmişdir. Bununla belə, bəzi məhsullar üçün qaydalar keyfiyyətin yaxşılaşdırılmasını təmin etmək üçün yalnız direktivləri ehtiva edir. İşlənmiş qidalar üçün markalanma standartları məhsulun adı, ətril maddələr, çəki, istehsal tarixi və istehsalçının adı kimi təfərrüatları tələb edir. Bundan əlavə, hər bir məhsulun özünəməxsus etiketləmə formatı var.

Sözügedən standartların tətbiqi məcburi deyil, lakin idxalçı şirkətlər istehlakçının idxal olunan məhsula üstünlük verməsi üçün bu standartları tez-tez tətbiq edirlər.

JAS sistemine ekvivalent kimi tanınan Orqanik Sistemə malik ölkələrdən olan kənd təsərrüfatı və emalı məhsulları Orqanik JAS loqosu ilə işarələne bilər və Yaponiyada satıla bilər.

Bunun üçün ölkədə orqanik ekvivalentliyə malik dövlət qurumu və ya təşkilatı tərəfindən verilmiş sertifikat tələb olunur.

Daha ətraflı:

https://www.maff.go.jp/e/policies/standard/jas/specific/Organic_equivalency.html

https://www.maff.go.jp/e/policies/standard/jas/specific/attach/pdf/Organic_equivalency-10.pdf

BİZNES ETİKASI

Ticarətə təsir edən mədəni amillər

İş adamları ilk görüşdükləri zaman həmişə vizit kartları (meishi) mübadiləsi aparırlar. Qəbul edilmiş vizit kartı oxuduqdan sonra onu çıxarmaq adətdir. Oxunmadan cibinizə və çantanıza qoymaq hörmətsizlik kimi yozulur. Yapon iş adamları ümumiyyətlə rəsmi sənədlərdə imza əvəzinə şəxsi möhürlərindən istifadə edirlər. Vizit kartlarına təhsiliniz, peşəkar keyfiyyətiniz və iş adınız kimi xüsusiyyətlərin daxil edilməsi vacibdir. Lazimi təqdimatlar edildikdən sonra vizit kartınızı hər kəsə təqdim etməlisiniz. Vizit kartı iki əllə təqdim etmək nəzakətdir. Vizit kartının qarşı tərəfin oxuya biləcəyi dildə olan hissəsi uzadılmalıdır. Alıcı həm də vizit kartını iki əli ilə götürəcək. Bundan əlavə, vizit kartı bir neçə saniyə araşdırdıqdan sonra kart korpusa yerləşdirilməlidir. Vizit kartını aldıqdan dərhal sonra pul kisənizdə olan arxa cibinizə qoymaq, həmin şəxsin kartına nə isə tökmək və ya yazmaq hörmətsizlik sayıla bilər. Yapon firmalarında qərarların əksəriyyəti konsensusla qəbul edilir. Birincisi, qeyri-rəsmi şəraitdə məlumat mübadiləsi aparılır. Xaricilər yaponların qərar qəbul etmə prosesini ləng görsələr də, qərar qəbul edildikdən sonra dərhal tədbir görülür. Bu ölkənin iş adamları ilə münasibətlərdə hər kəsə qərar verməsi üçün kifayət qədər vaxt və səbr göstərmək tövsiyə olunur.

Görüşlər zamanı yapon xitab üslubunun inceliklərinə diqqət yetirilməli, lazım gəldikdə baş əyilməlidir. Başqalarının rəftar və davranışları müşahidə edilməli və mövcud iyerarxiq quruluşa uyğun hərəkət edilməlidir. Xaricilər qarşısında həmkarlarını tənqid edən davranışlar da yaponlar tərəfindən birmənalı qarşılanmır. Dəqiq olmaq da son dərəcə vacibdir.

Yaponiyada bəzi işgüzar hallarda hədiyyələrin verilməsi gözlənilir. Keyfiyyət vacibdir, lakin hədiyyənin bahalı olması şərt deyil – mühüm olan onun daxili dəyərindən çox, hədiyyənin ifadə etdiyi hiss və münasibətdir. Buna görə də hədiyyənin qablaşdırılması hədiyyənin özü qədər vacibdir və peşəkarlıqla edilməlidir. Yaponiyada dörlük dəstlər uğursuz sayılır (dörlü rəqəmi ölüm sözü ilə eyni tələffüz olunur).

Satış texnikaları və satışa təsir edən amillər

Ölkəyə getməzdən əvvəl bəzi əsas Yapon anlayışlarına sahib olmaq və məhsullarınız haqqında Yapon broşurası hazırlamaq və vizit kartınızı yapon dilində saxlamaq faydalı olacaq. Digər tərəfdən, Yapon tərcüməçisinin işə götürülməsi ünsiyyətin sağlamlığı üçün faydalı ola biləcək başqa bir amildir.

Nəqliyyat Xərcləri

Yaponiya ilə ölkəmiz arasında məsafə olduğundan, xüsusilə tez xarab olan məhsulların daşınması hava yolu ilə həyata keçirilir. Daha davamlı məhsullar üçün göndərmə gəmi ilə həyata keçirilir, göndərmə ümumiyyətlə Pusan / Şanxay arasında 30-45 gün arasındadır.

Su yolu ilə daşınma:

- Su yolu ilə daşınma Poti-Qara dəniz-Aralıq dənizi-Suveyş kanalı istiqamətində həyata keçirilir və Tokyo limanına çatdırılır.
- Daşınma 65-75 gün ərzində həyata keçirilir.

Hava yolu ilə daşınma:

"Silk Way West" şirkətindən əldə olunan məlumata əsasən, Azərbaycandan Yaponiyaya hava yolu ilə daşınma 2 istiqamətdə həyata keçirilir:

- Tokyo şəhərində Narita hava limanına – hər həftə cümə axşamı və şənbə günləri;
- Osaka şəhərində yerləşən Kansaya hava limanına – həftədə 2 dəfə.

- Daşınma 8-9 saat ərzində həyata keçirilir.
- Daşınma minimum 45 kq çəkiddə həyata keçirilir. Daşınır.

İstirahət günləri və iş saatları

1 yanvar-Qıtan-Yeni il

Yanvarın 2-ci Bazar ertəsi - Seijin no Hi - gələn doğum günü

11 fevral- Kenkoku/kinenbi- Milli gün

21 Mart-Shunbun no Hi-Bahar Nöqtəsi Günü (gün ildən ilə dəyişə bilər)

29 aprel - Showa günü – keçmiş İmperator Showa-nın xatirəsinin anım günü

3 may - Kenpo Kinenbi - Konstitusiya Günü

4 may - Kokumin no Kyujitsu - Yaşıl gün

5 May - Kodomo no Hi - Uşaqların Müdafiəsi Günü

İyulun üçüncü bazar ertəsi - Umi no Hi- Dəniz Günü

Sentyabrın üçüncü bazar ertəsi - Keiro no Hi - Yaşlılara hörmət günü

23 sentyabr-Shubun no Hi-Payız nöqtəsi (gün ildən ilə dəyişə bilər)

Oktabrın ikinci Bazar ertəsi - Taiki no Hi- İdman Günü

3 noyabr - Bunka no Hi- Mədəniyyət Günü

23 Noyabr - Kinro Kansha no Hi- İşçilərin Şükran Günü

23 dekabr - Tenno Tanjobi- İmperatorun doğum günü

İyul-avqustun ortaları ərzində yay tətili ilə bağlı səyahətlərin intensivləşməsi ilə əlaqədar bu dövrdə ediləcək görüşlər üçün əvvəlcədən rezervasiya etmək vacibdir.

İş saatları: Yapon iş həftəsi bazar ertəsindən cümə gününə qədər, səhər 9:00-dan 17:30-a qədərdir, baxmayaraq ki, bir çox yapon ofis işçisi uzun saatlarla iş vaxtından artıq işləyir. Flex iş saatları bəzi böyük şirkətlərdə populyarlaşdı. Yaponların böyük əksəriyyəti günorta saat 12:00-da nahar fasiləsi edirlər və 13:00-da ofisə qayıdırlar.

Bundan əlavə, bir çox Yapon şirkətləri və dövlət idarələri ənənəvi olaraq Yeni il tətili mövsümündə (adətən dekabrın son günləri - yanvarın ilk həftəsi), "Qızıl həftə" (adətən aprelin sonu - mayın əvvəli) və ənənəvi "O-Bon Festivalı" (avqustun ortaları) zamanı bağlanır.

EXPORT AND INVESTMENT PROMOTION AGENCY
OF THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN